

S - atelier, Poděbradova 111, Brno 612 00
Ing. Jiří Schneider, Ing. Jitka Schneiderová

Plán péče
pro
přírodní rezervaci
DUNY U SVÁRAVY

na období 2005 - 2014

Ing. Jiří Schneider

Obsah

1. Základní identifikační a popisné údaje o ZCHÚ	4
1.1 Kód ZCHÚ	4
1.2 Platný právní předpis nebo rozhodnutí o vyhlášení ZCHÚ.....	4
1.3 Okres.....	4
1.4 Katastrální území.....	4
1.5 Obec.....	4
1.6 Chráněná krajinná oblast nebo národní park	4
1.7 Parcelní vymezení ZCHÚ podle aktuálního stavu katastru nemovitostí a pozemkového katastru.....	4
1.8 Nedostatky parcelního vymezení	5
1.9 Základní údaje o lese v ZCHÚ	5
1.10 Výměra ZCHÚ a vyhlášeného ochranného pásma v ha	6
2. Odborné a věcné odůvodnění cílů a způsobů péče.....	7
2.1 Současné předměty ochrany v pořadí podle významu	7
2.2 Stručná charakteristika ZCHÚ jako celku a jeho přírodních podmínek.....	7
2.3 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti.....	7
2.4 Současné škodlivé vlivy a nevhodné jevy; současná ohrožení, předpokládaná ohrožení v budoucnosti	7
2.5 Rozbor současného stavu ZCHÚ podle dílčích ploch.....	8
2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do ZCHÚ a závěry pro další postup	8
2.7 Dlouhodobý cíl péče o ZCHÚ	8
2.8 Stanovení prioritních zájmů ochrany přírody v případě možné kolize (formulace problémů, které nelze bez rizika řešit známými a dostupnými metodami)	8
2.9 Speciální zásady nebo ekologické limity využívání péče o ZCHÚ	8
3. Plán zásahů a opatření	9
3.1 Výčet, popis a lokalizace plánovaných zásahů.....	9
3.1.1 Zásahy a opatření v lesních porostech.....	9
3.1.2 Zásahy a opatření na pozemcích mimo lesní porosty a na rybnících	9
3.1.3 Ostatní zásahy a opatření v ZCHÚ	9
3.1.4 Zaměření a vyznačení ZCHÚ v terénu	9
3.2 Způsoby dokumentace jednotlivých zásahů a vyhodnocení jejich účinků.....	9
3.3 Řešení kolizí mezi zájmy ochrany přírody ve prospěch prioritních zájmů definovaných v bodě 2.8	9
3.4 Návrhy na změnu druhu nebo využívání pozemků, změnu majetkových či nájemních vztahů, na uzavření smluv o smlouvách budoucích a jiných vztahů, na omezení obvyklého obhospodařování, provozu nebo používání objektů.....	9
3.5 Návrh na přehlášení (nové vyhlášení) ZCHÚ	9
3.6 Návrhy na zabezpečení předmětu ochrany proti poškozování	10
3.7 Návrhy na zpřístupnění nebo vzdělávací využití ZCHÚ.....	10
3.8 Návrhy na průzkum či výzkum ZCHÚ	10
4. Realizace a kontrola	11
4.1 Péči o ZCHÚ po odborné stránce garantuje, zajišťuje finanční prostředky, uzavírá smlouvy na realizaci, dohlíží na provedení a hotové práce protokolárně přijímá :	11
4.2 Práce odborně dokumentuje a jejich výsledky vyhodnocuje :	11

4.3 Předpokládané náklady hrazené orgánem ochrany přírody nebo AOPK ČR podle druhů prací (zásahů).....	11
4.4 Harmonogram prací a kalkulace předpokládaných ročních nákladů pro roky ...	12
5. Závěrečné údaje.....	13
5.1 Použité podklady a zdroje informací.....	13
5.2 Seznam používaných zkratk 13	13
5.3 Vztah k jiným plánům péče pro ZCHÚ (navázání, současná platnost jiných plánů péče, zrušení dosud platných plánů péče).....	14
5.4 Plán péče zpracoval :.....	15
5.5 Odborné posouzení AOPK ČR.....	15
5.6 Schválení orgánem ochrany přírody.....	15
Přílohy	16

1. Základní identifikační a popisné údaje o ZCHÚ

1.1 Kód ZCHÚ

679

1.2 Platný právní předpis nebo rozhodnutí o vyhlášení ZCHÚ

vydal : ONV Pardubice
 číslo jednací : usnesení rady 174
 datum : 9.7.1980

1.3 Okres

Pardubice

1.4 Katastrální území

šestimístný kód podle ČSÚ (kód + kontrolní kód)	platný název
678821	Labské Chrčice

1.5 Obec

šestimístný kód podle ČSÚ	platný název
575259	Labské Chrčice

1.6 Chráněná krajinná oblast nebo národní park

1.7 Parcelní vymezení ZCHÚ podle aktuálního stavu katastru nemovitostí a pozemkového katastru

Obec: Labské Chrčice

Kat. území: Labské Chrčice

vlastní m-ZCHÚ

P.č. podle KN	P.č. podle PK	Druh pozemku	Výměra parcely celková (m ²)	Výměra zasahující do ZCHÚ (m ²)	Vlastník / Nájemce
393/14		lesní pozemek	22871		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/17		lesní pozemek	25224		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/81		lesní pozemek	7667		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice

393/82		lesní pozemek	4103		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/83		lesní pozemek	62809		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/88		vodní plocha	4892		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice

Obec: Labské Chrčice

Kat. území: Labské Chrčice

vyhlášené ochranné pásmo

P.č. podle KN	P.č. podle PK	Druh pozemku	Výměra parcely celková (m ²)	Výměra zasahující do ZCHÚ (m ²)	Vlastník / Nájemce
393/16		ostatní plocha	2851		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/18		trvalý travní porost	65452		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/84		lesní pozemek	64569		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/88		vodní plocha	4892		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/91		lesní pozemek	26204		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice
393/158		lesní pozemek	16614		Cogito, s.r.o., č.p. 53, 281 26 Labské Chrčice

1.8 Nedostatky parcelního vymezení

1.9 Základní údaje o lese v ZCHÚ

Přírodní lesní oblast	17 - Polabí
Lesní hospodářský celek*	Chlumec nad Cidlinou
Platnost LHP	1996-2005
Porostní vymezení	
Odborný lesní hospodář	
Organizace lesního hospodářství	LS Chlumec nad Cidlinou
Nižší organizační jednotka	revír Strašov

* vzhledem ke změně majetkových poměrů během platnosti LHP je nutno údaje aktualizovat

1.10 Výměra ZCHÚ a vyhlášeného ochranného pásma v ha

Celková výměra ZCHÚ	12,2693
z toho výměra lesních pozemků podle parcelního vymezení	11,7926
lesní půda podle LHP	12,02
porostní půda	11,99
bezlesí	0,03
les hospodářský	
les ochranný	
les zvláštního určení	11,99
z toho výměra všech nelesních pozemků podle parcelního vymezení	0,2267
zemědělské pozemky podle parcelního vymezení	
vodní plochy a toky podle parcelního vymezení	0,0133
ostatní plochy (svah, skála) podle parcelního vymezení	0,2124
zastavěné pozemky včetně komunikací podle parcelního vymezení	

Celková výměra vyhlášeného ochranného pásma	12,0183
z toho výměra lesních pozemků podle parcelního vymezení	
zemědělské pozemky podle parcelního vymezení	
vodní plochy a toky podle parcelního vymezení	
ostatní plochy (svah, skála) podle parcelního vymezení	
zastavěné pozemky včetně komunikací podle parcelního vymezení	

2. Odborné a věcné odůvodnění cílů a způsobů péče

2.1 Současné předměty ochrany v pořadí podle významu

Neporušený písečný přesyp se zbytky psamofilní flory a fauny

2.2 Stručná charakteristika ZCHÚ jako celku a jeho přírodních podmínek

Zalesněná pleistocenní terasová plošina s písečnými dunami až 10m vysokými z jemnozrnného písku, zalesněná převážně borovicí lesní a břízou bělokorou, na jižním okraji s akátem.

Jedná se o jeden z nejdokonaleji zachovalých přesypů mladopleistocenního až holocenního stáří v Polabí. Obloukovitý přesyp je ve východní části asi 0,5 km široký, boční ramena jsou protáhlá téměř 200 m ve směru východ-západ. Východní a jižní svahy převyšují okolí o 5 – 7 m, západní svah je pozvolnější. Čelní valy přesypů vymezuje mokřina na nivních uloženinách, která patrně byla příčinou vzniku přesypu, neboť brzdila větrem unášený písek. Písky jsou čisté, křemité, se zrny průměrně 0,5 mm velkými. Téměř všude jsou váté písky překryty arenosoly (regozem arenická a kambizem arenická) až podzoly (podzol arenický) (Faltysová, H. Bárta, F. a kol., 2002).

Celá duna je uměle zalesněná borovicí lesní *Pinus sylvestris*, s vtroušenou vejmutovkou *Pinus strobus*, trnovníkem akátem *Robinia pseudoacacia* a přimíšenou břízou bělokorou *Betula verrucosa*. Porosty nezpevněných vátých písků svazu *Corynephorion* jsou zachovány jen pod elektrovodem. Roste zde např. paličkovec šedavý *Corynephorus canescens*, kolenec *Morisonův* *Spergula morisonii*, trávnička obecná *Armeria vulgaris*, bělolist nejmenší *Logfia minima*, chmelík písečný *Psyllium arenarium* a chmerek vytrvalý *Scleranthus perennis*. Z fauny zde žijí běžné druhy obratlovců borových monokultur, na lesním okraji ještěrka obecná *Lacerta agilis*, a slepýš křehký *Anguis fragilis* (Faltysová, H. Bárta, F. a kol., 2002).

2.3 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti

Důsledné zalesnění a stabilizace písečných dun borovic, vejmutovkou, břízou a akátem

2.4 Současné škodlivé vlivy a nevhodné jevy; současná ohrožení, předpokládaná ohrožení v budoucnosti

Lesní porosty pod vlivem exhalátů v důsledku současného sucha prosychají. Výskyt tracheomykóz a kůrovců na borovici. Oslabené porosty jsou rovněž ohroženy prudkými větry. Potenciálním nebezpečím je rovněž zavádění oborového chovu zvěře.

Samotný přesyp jako geologický jev není v současné době vystaven vážnějším negativním vlivům. Z pohledu lesních biocenóz představuje komplikaci zejména šíření ostružiníku na prosvětlených lokalitách s hlubším půdním profilem, případně akátu či potenciálně vejmutovky a pasečné vegetace na uvolněné plochy.

2.5 Rozbor současného stavu ZCHÚ podle dílčích ploch

Lesní porosty

- ▶ K lesním porostům viz tabulky k bodu 2.5

Dílčí plochy mimo lesní porosty

Na území přírodní rezervace se nenachází plochy mimo lesní porosty.

2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do ZCHÚ a závěry pro další postup

Předchozí management lze pouze obtížně hodnotit. Borové porosty jsou středněvěké a dosud na nich nebylo možno uplatňovat aktivní péči s přechodem k přírodě bližší druhové skladby. Absence přirozeného zmlazení je dána mj. faktem že před cca dvěma lety spadla část oplocení PR a umožnila daňkům přístup na území PR.

Celkově lze konstatovat, že stav ekosystémů není uspokojivý a bude vyžadovat aktivní přístup ke zlepšení jejich stavu.

2.7 Dlouhodobý cíl péče o ZCHÚ

Ochrana a zachování neporušených písečných přesypů se zbytky psamofilní flory a fauny

2.8 Stanovení prioritních zájmů ochrany přírody v případě možné kolize (formulace problémů, které nelze bez rizika řešit známými a dostupnými metodami)

Předmětem ochrany jsou zbytky psamofilní vegetace vázané na osvětlené plochy. V místech výskytu těchto společenstev je nutné udržovat zápoj porostu více rozvolněný. Zároveň je však nezbytné zabránit snížení jeho stability.

2.9 Speciální zásady nebo ekologické limity využívání péče o ZCHÚ

Vzhledem k okolní oboře s intenzivním chovem zvěře je nezbytné zachovat a udržovat stávající masivní oplocení PR. K jeho opravě či budování je nutné používat výhradně dřevo.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace plánovaných zásahů

3.1.1 Zásahy a opatření v lesních porostech

Podrobný rozsah opatření a rámcové směrnice vývoje viz tabulky k bodu 3.1.1

3.1.2 Zásahy a opatření na pozemcích mimo lesní porosty a na rybnících

3.1.3 Ostatní zásahy a opatření v ZCHÚ

3.1.4 Zaměření a vyznačení ZCHÚ v terénu

Území je v terénu označeno informačními cedulemi a částečně pruhovým značením.

3.2 Způsoby dokumentace jednotlivých zásahů a vyhodnocení jejich účinků

Veškeré prováděné zásahy budou evidovány a odborné sledování změn v souvislosti s provedenými zásahy zajistí příslušný orgán ochrany přírody, příp. a AOPK ČR stř. Pardubice.

Veškeré zásahy prováděné uživateli pozemku v rámci hospodaření dle LHP jsou a budou vedeny v LHE.

3.3 Řešení kolizí mezi zájmy ochrany přírody ve prospěch prioritních zájmů definovaných v bodě 2.8

V nerozvolněných částech porostu (převažujících) je nutno udržovat spodní listnatou etáž a do druhové skladby zavádět dub.

3.4 Návrhy na změnu druhu nebo využívání pozemků, změnu majetkových či nájemních vztahů, na uzavření smluv o smlouvách budoucích a jiných vztahů, na omezení obvyklého obhospodařování, provozu nebo používání objektů

3.5 Návrh na přehlášení (nové vyhlášení) ZCHÚ

K oplocenému území PR je vhodné přičlenit část vyhlášeného ochranné pásma v por. skupinách 453 D4, 453 D6 a 453 D6a a plochu pod elektrovodem. Na této ploše je předpoklad přirozené obnovy dubu a zároveň se jedná o plochu s předmětem ochrany – psamofilní vegetací.

3.6 Návrhy na zabezpečení předmětu ochrany proti poškozování

Dřevěné oplocení PR.

3.7 Návrhy na zpřístupnění nebo vzdělávací využití ZCHÚ

3.8 Návrhy na průzkum či výzkum ZCHÚ

4. Realizace a kontrola

4.1 Péči o ZCHÚ po odborné stránce garantuje, zajišťuje finanční prostředky, uzavírá smlouvy na realizaci, dohlíží na provedení a hotové práce protokolárně přejímá :

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Komen-
ského náměstí 125, 532 11 Pardubice

4.2 Práce odborně dokumentuje a jejich výsledky vyhodnocuje :

Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, Komen-
ského náměstí 125, 532 11 Pardubice

4.3 Předpokládané náklady hrazené orgánem ochrany přírody nebo AOPK ČR podle druhů prací (zásahů)

Druh práce (zá- sahu) a odhad kvan- tity (např. plochy)	Sazba za jed- notku v Kč	Jednotka	Náklady za rok v Kč	Počet opako- vání za rok Počet roků provádění během obdo- bí platnosti plánu péče	Náklady za obdo- bí plat- nosti plánu péče	Z toho neredu- kovatelné
Jednorázové a časově omezené zásahy						
Údržba pruhového značení	120,-	1 h	600,-	1/1	600,-	600,-
Opakované zásahy						
Údržba informač- ních cedulí	600,-	1 ks	1 800,-	1/2	3 600,-	1 800,-
Likvidace akátu a ostružiníku	7 000,-	1 ha	7 000,-	1/6	42 000,-	24 000,-
C e l k e m					46 200,-	26 400,-

4.4 Harmonogram prací a kalkulace předpokládaných ročních nákladů pro roky

Rok	Zásahy	Náklady za rok v Kč	Z toho neredukovatelné
2005	Likvidace akátu a ostružiníku	7 000,-	7 000,-
2006	Údržba pruhové značení	600,-	600,-
	Údržba informačních cedulí	1 800,-	0,-
	Likvidace akátu a ostružiníku	7 000,-	5 000,-
2007	Likvidace akátu a ostružiníku	7 000,-	4 000,-
2008			
2009			
2010	Likvidace ostružiníku	7 000,-	4 000,-
2011	Likvidace ostružiníku	7 000,-	2 000,-
2012	Likvidace ostružiníku	7 000,-	2 000,-
2013			
2014	Údržba informačních cedulí	1 800,-	1 800,-
Celkem		46 200,-	26 400,-

5. Závěrečné údaje

5.1 Použité podklady a zdroje informací

- Kolektiv: Metodika přípravy plánů péče. AOPK ČR. Praha 1999
- Kolektiv: Oblastní plán rozvoje lesů pro PLO 31 – Českomoravské meziohří. ÚHÚL Brandýs n. L.
- Rezervační kniha PR Duny u Sváravy, dep. Kr. Ú. Pardubického kraje
- Culek, M. a kol.: Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha 1995. 347str.
- Demek, J. a kol.: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Academia, Praha 1987. 584 str.
- Kubát, K. (ed.) a kol.: Klíč ke květeně České republiky. Academia. Praha 2002
- Faltysová, H. Bárta, F. a kol.: Pardubicko. In: Mackovčín, P. a Sedláček, M. (eds.): Chráněná území ČR, svazek IV. AOPK ČR a EkoCentrum Brno. Praha. 2002
- Fišera, J.: Plán péče pro PR Duny u Sváravy. 1999 – 2006. Lesprojekt s.r.o., Hradec Králové, 1999
- Míchal, I., Petříček, V. a kol.: Péče o chráněná území. AOPK ČR. Praha 1999
- Průša, E.: Pěstování lesů na typologických základech. Lesnická práce. Kostelec n. Č. L. 2001
- Průša, E.: Návod pro plánování obnovy lesa v chráněných územích. SÚPPOP Praha 1985

5.2 Seznam používaných zkratk

- AOPK - Agentura ochrany přírody a krajiny
- HS - hospodářský soubor
- HÚL - hospodářská úprava lesů
- LHE - lesní hospodářská evidence
- LHP - lesní hospodářský plán
- OPRL - oblastní plán rozvoje lesů
- PLO - přírodní lesní oblast
- PR - přírodní rezervace
- SLT - soubor lesních typů
- STG - skupina typů geobiocénu

5.3 Vztah k jiným plánům péče pro ZCHÚ (navázání, současná platnost jiných plánů péče, zrušení dosud platných plánů péče)

Müller, M., Vopršalová, J.:Plán péče pro zvláště chráněné území

5.4 Plán péče zpracoval :

jméno : Ing. Jiří Schneider

datum : 30.9.2004

podpis :

5.5 Odborné posouzení AOPK ČR

Plán péče vyhovuje po odborné i věcné stránce. Doporučujeme, aby byl schválen a realizován.

V dne

podpis :

razítko :

5.6 Schválení orgánem ochrany přírody

Potvrzení o schválení plánu péče pro přírodní rezervaci Duny u Sváravy na období 2005 – 2014.

vydáno pod číslem jednacím

V dne

podpis :

razítko :

Přílohy

Příloha č.1 – Tabulky k bodu 2.5

**Příloha č. 2 - Rámcové způsoby řízení vývoje lesa v ZCHÚ podle vymezených
hospodářských souborů**

Příloha č. 3 - Podrobný plán opatření v lesích ZCHÚ podle porostních skupin

Příloha č. 4 – Ochranné podmínky

Příloha č. 5 - Summary

Mapové přílohy

Mapa č.1 - Orientační mapa M 1:50 000

Mapa č.2 - Lesnická mapa typologická M 1: 10 000

Mapa č.4 - Mapa stupňů přirozenosti M 1: 10 000

Fotodokumentace